

**TỪ NHỮNG LÁ THƯ ĐỂ LẠI CỦA
HUNGKAR DORJE RINPOCHE (2024)**

*Hỡi Tam Bảo với lòng Bi toàn hảo,
Đức Guru vinh quang và Tam Căn -
Những bậc có đại oai lực để tuyên thuyết Chân lý,
cùng tập hội chư Hộ pháp - Guru trong khía cạnh Bồn tôn,
Xin hãy xây thành trì Đại Dũng trong thân, khẩu, ý của Yogi này!
Nguyện bóng đen của Gyalpo, Don, Damsi không đánh gục con,
Nguyện con hằng an trụ trong Pháp giới tối thượng.*

(Nhật ký sáng nay)

Gần đây tôi có nói với một số bạn hữu rằng có nhiều dấu hiệu cho thấy tôi đang cận kề cái chết. Hầu hết những người bạn này dường như không hiểu điều tôi nói, hoặc thấy rằng những dấu hiệu đó không đáng kể hoặc là sai.

Theo tôi sai lầm xảy ra khi bạn để bản thân mù tịt về một tình huống cụ thể nào đó. Bởi vì một khi bạn cho phép bản thân nhìn nhận tình huống như nó đang là, thì sẽ không có lý do gì để nói về nó theo cách như vậy, đúng không?

Khi ta kẹt trong mạng lưới của làm lạc thì một số điều đối với ta dường như tồn tại chắc thật. Nhưng điều đó chỉ đúng khi ta còn là kẻ bình phàm.

Sáng nay, bề ngoài tôi có vẻ như đang thực hành thiền định, nhưng điều thực sự xảy ra là ý thức của tôi đã rời khỏi thân xác, và vì không biết đi đâu nên tôi thấy mình đang trong một cái gì đó hoàn toàn trống rỗng.

Rồi tôi nghe ai đó hỏi liệu tôi có đang chết hay không, và khi chân khẽ chạm vào cát dưới chân mình thì tôi chợt hiểu. Điều tiếp theo hiện lên trước tôi qua làn sương mờ xám là một bãi cát, và tôi nghĩ cần bước lên đó bằng chân phải để xem điều gì sẽ xảy ra. Vào khoảnh khắc đó, có một tiếng gõ cửa phòng khách sạn rất mạnh khiến tôi ngay lập tức trở lại với các giác quan, và tôi thấy cửa đã được mở.

Dường như chính quá trình *sinh* là lúc bắt đầu khắc sâu dấu ấn những khuynh hướng nghiệp [chuẩn bị cho] *tử*, và quá trình chết là thời điểm để tái trải nghiệm những khoảnh khắc vui, buồn, hoặc thậm chí trung tính của một kiếp người. Hoặc là [thời điểm] để duy trì cảnh giới an nhiên tự tại, khi niềm vui và nỗi đau là đồng một vị.

Chúng ta có thể nghĩ về sinh và tử như một quá trình có thể đoán trước được. Nhưng đó chỉ đơn thuần là những khuynh hướng quen thuộc của tư duy mê lầm khiến chúng ta thấy mọi thứ dường như bình thường và có thể đoán trước được, đến nỗi chúng ta cứ bị cuốn theo nhịp điệu của cuộc sống hàng ngày. Nhưng làm sao điều này thực sự có thể là như vậy, khi ngay cả trong những tầng sâu nhất của ý nghĩ và tập khí của chúng ta cũng không có chút dấu vết nào của thực tại tối hậu?

Mặc dù có những phương pháp để đảm bảo phúc lạc của chúng ta trong sinh, tử, bardo [giữa sinh và tử], nhưng vì ta quá khiếp sợ vào thời điểm chết và trong bardo, nên những phương tiện đó trở nên vô ích đối với ta vào những lúc đó.

Một khi đã sinh ra, liệu cuộc đời ta có mục đích chính yếu là phụng sự tha nhân hay không phụ thuộc vào cách ta đối diện với cái chết, vào cách ta hiểu về nó như thế nào, và liệu ta có sử dụng Lý Duyên khởi thâm diệu để định hướng đường đời của mình hay không.

Nếu ta coi quá trình sống và chết nằm ngoài tầm kiểm soát của mình, và chỉ đơn giản để những khuynh hướng, tập khí quen thuộc lôi mình đi, thì chúng ta sẽ không bao giờ có thể đi theo một **định hướng** thù thắng.

Không nhất thiết phải đề cập đến những gì xảy ra khi ta chứng ngộ tánh Không, bởi vì nương nơi Chân tánh của mình và nhờ phát khởi mạnh mẽ Bồ đề tâm và tâm từ bi, chúng ta có thể xác định một hướng đi rõ ràng cho cuộc sống và cái chết của mình. Đây là điều chúng ta chắc chắn có thể làm được. Khi đó, chúng ta thậm chí có thể chuyển hóa cái chết của mình thành điều lợi lạc cho Đạo Pháp và chúng sinh - chắc chắn là như vậy.

Ta thường nói về chướng ngại như những gì mình phải đối mặt khi cố gắng hoàn thành công việc, và coi những chướng ngại đó là quỷ ma hoặc ác độc về bản chất. Tuy nhiên, khi phân tích kỹ hơn, chúng ta sẽ thấy rằng cuộc đời sẽ kết thúc ngay cả khi rất nhiều dự án vẫn còn dang dở. Vậy nên, bởi vì những công việc của một kiếp người không bao giờ thực sự hoàn thành, tôi không thể nói rằng những công việc của kiếp sống này đã *bị gác lại* hay *để dở dang*.

*Được dịch bởi Tulku Sherdor theo yêu cầu của Tulku Dorje Trengpo,
hoàn thành vào ngày trăng tròn của tháng thứ hai âm lịch năm 2025.*